

Minuta

Ședinței GTL Prevenire HIV

Data, ora ședinței: 15.09.2016, ora 11:00

Locul ședinței: Fundația SOROS-Moldova (str. Bulgara 32)

Participanții la ședință:

1. Pîrîină Lucia – SDMC
2. Slobozian Vitalie – Fundația SOROS-Moldova
3. Gherman Liliana - Fundația SOROS-Moldova
4. Plămădeală Svetlana – UNAIDS
5. Paladi Veaceslav – UNODC
6. Caraulan Liliana – Centrul PAS
7. Iatco Ala - UORN
8. Cotelnic Tatiana - Centrul PAS
9. Alexeenco Tatiana – Coordonator regional HIV
10. Caras Nelea – DIP
11. Roman Eugenia - DIP
12. Chilcevschi Igor – Liga PTH din RM
13. Poverga Ruslan - Inițiativa Pozitivă
14. Untură Ludmila – LPTH
15. Ozturk Natalia – GENDERDOC – M
16. Covalschi Vasilisa – DRN
17. Dochițcu Victoria - UNFPA
18. Teutu Violeta - Secretariat CNC
19. Sochircă Adelina - Secretariat CNC

Agenda Ședinței:

1. Actualizarea componenței nominale a GTL, *Raportor:* Secretariatul CNC
2. Evaluarea programului de tratament de substituție, *Raportor:* Centrul PAS
3. Studiul Bio-comportamental în populațiile cu risc sporit de infectare, *Raportor:* Centrul PAS
4. Rezultatele cercetării operaționale cu privire la necesitatea utilizării preparatului medical “buprenorfină” în cadrul programelor de reducere a riscurilor implementate în Republica Moldova, *Raportor:* UORN
5. Organizarea activității unităților mobile, *Raportor:* Centrul PAS, instituțiile aferente
6. Implementarea activităților de prevenire incluse în Programul Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, *Raportor:* CNSP, Fundația SOROS Moldova, Centrul PAS , ONG implementatoare a PRR
7. Diverse

Moderatorul ședinței: Lucia Pîrîină, coordonator PNHIV, SDMC

Subiectul # 1	Context și dezbateri (opțiuni/propuneri din partea participanților)
Actualizarea componenței nominale a GTL	Acest subiect a fost amânat pentru o altă ședință, din mai multe motive, printre care procesul de angajare a personalului în cadrul noii Unități de management a programului național HIV/SIDA/ITS, dar și lipsa președintelui GTL.

Subiectul # 2	Context și dezbateri (opțiuni/propuneri din partea participanților)
<p>Evaluarea programului de tratament de substituție</p>	<p>Liliana Caraulan, Centrul PAS, a informat membrii GTL despre faptul că evaluarea programului TSO a avut loc în luna iulie curent, și a inclus un mix de vizite în teren, interviuri față-în-față, focus grupuri, desk-review, analiza rapoartelor existente și a datelor secundare. Expertul internațional a vizitat toate serviciile OST din sectorul civil și servicii din diferite tipuri de instituții penitenciare, și a avut discuții atât cu specialiștii de profil, prestatorii de servicii din sectorul non-guvernamental cât și cu beneficiarii. Varianta preliminară a Raportului de evaluare a fost distribuită pentru consultare în rândul membrilor GTL Prevenire HIV și GTL Monitorizare și Evaluare în data de 24 august 2016, iar comentariile primite fiind transmise expertului. Versiunea finală a raportului, așteptată până la finele lunii septembrie, va fi distribuită GT ale CNC după traducere. În luna octombrie se planifică organizarea unui atelier de lucru cu toți partenerii din domeniu pentru a discuta concluziile și recomandările expuse de expert în raport și elabora un plan de măsuri pentru îmbunătățirea eficienței, calității și acoperirii cu TSO. De asemenea, după ce raportul va fi tradus în română, reprezentanții Centrului PAS și-au arătat disponibilitatea de a face o prezentare a punctelor tari/punctelor slabe//recomandărilor în cadrul următoarei ședințe a GTL sau urmare a atelierului de lucru atunci când o să fie deja un Plan de lucru, elaborat de către actorii din domeniu, care să specifice următorii pași în realizarea recomandărilor. Până la sf. lunii septembrie urmează să fie expediată tuturor varianta finală a raportului, urmată după traducere de varianta română a raportului.</p>
<p>Decizii, recomandări</p>	<p>Membrii GTL Prevenire HIV au luat act de informațiile prezentate privind evaluarea programului de tratament de substituție cu opiacee.</p>
Subiectul # 3	Context și dezbateri (opțiuni/propuneri din partea participanților)
<p>Studiul Bio - comportamental în populațiile cu risc sporit de infectare</p>	<p>Reprezentantul Centrului PAS, Tatiana Cotelnic-Harea, a actualizat informațiile cu referire la elaborarea Studiului Biocomportamental:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruirea echipelor de colectare a datelor din cadrul organizațiilor responsabile de implementarea studiului s-au desfășurat în perioada 28.08.16 – 9.09.16. • Colectarea datelor începe: în rândul PCID din Chișinău pe 15.09.16, din Bălți pe 16.09.16, din Tiraspol pe 19.09.16, din Râbnîța pe 20.09.16; în rândul LSC din Chișinău pe 21.09.16, din Bălți pe 22.09.16; în rândul BSB din Chișinău pe 23.09.16 și din Bălți pe 26.09.16. • Organizațiile care implementează colectarea datelor sunt: la Bălți pentru PCID, LSC, BSB – Tinerii pentru Dreptul la Viață; la Chișinău pentru PCID – Viața Nouă și Pentru prezent și viitor; pentru LSC – Reforme medicale; pentru BSB – GenderDoc; la Râbnîța pentru PCID - Trinitii; la Tiraspol pentru PCID- Zdarovoe Budushie. • Baza de date privind evidența cupoanelor a fost elaborată și echipele responsabile de colectare au fost instruite; bazele de date pentru procesarea datelor colectate pentru consumatori și deținuți la moment este în proces de testare, și bazele de date pentru LSC și BSB vor fi elaborate până la finele lunii septembrie.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cu referire la colectarea de date în rândul deținuților s-a specificat că în prezent se discută formatul de colectare, în luna octombrie este planificată instruirea echipei de colectare, iar în noiembrie să fie realizată nemijlocit colectarea datelor. <p>Dna Cotelnic-Harea a menționat că finalizarea procesului de colectare a datelor este prognozat pentru sfârșitul lunii decembrie, astfel încât în februarie să fie disponibili indicatorii de impact și rezulta durabil din cadrul PN, pentru raportarea în adresa donatorilor și GARPR.</p> <p>Liliana Caraulan, a mulțumim pentru suport agențiilor ONU (UNAIDS și UNFPA) și menționat că FG a aprobat acoperit deficitului financiar pentru realizarea studiului IBBS. Totodată, a anunțat membrii GTL despre faptul că UNAIDS a oferit suport tehnic pentru elaborarea documentelor metodologie pentru un studiu calitativ, în scopul suplimentării datelor obținute din studiul cantitativ, iar Recipientii Principali, Centrul PAS și UCIMP, vor susține elaborarea metodologiei și asigura implementarea nemijlocită a studiului. În acest sens, au fost elaborate ghidurile pentru interviu în profunzime pentru cercetarea calitativă în cadrul aceluiași grupuri țintă (PCID, LSC, BSB). Ghidurile au fost transmise pe data de 26 august 2016 spre consultare grupului de lucru privind implementarea studiului IBBS instituit prin Dispoziția Ministerului Sănătății nr. 639d din 09.11.2015, grupului tehnic de monitorizare și evaluare și grupului tehnic pe prevenire ale Consiliului Național de Coordonare colectarea de date pentru studiul calitativ va fi realizată în paralel cu studiul cantitativ, astfel încât, către sfârșitul anului 2016 – începutul anului 2017 să fie disponibile rezultatele ambelor componente pentru o analiză complexă în domeniu. Colectarea datelor calitative este programată pentru luna octombrie.</p> <p>Svetlana Plămădeală, reprezentantul UNAIDS, a mai adăugat la acest subiect că pentru etapa de analiză și interpretare a datelor s-a agreat implicarea unui expert în domeniu, ce va lucra împreună cu experții locali, iar în prezent se elaborează Termenii de Referință care ulterior vor fi consultați în rândul membrilor GTL.</p>
Decizii, recomandări	Membrii GTL Prevenire HIV au luat act de informațiile prezentate cu referire la Studiul Bio-comportamental în populațiile cu risc sporit de infectare
Subiectul # 4	Context și dezbateri (opțiuni/propuneri din partea participanților)
Rezultatele cercetării operaționale cu privire la necesitatea utilizării preparatului medical “buprenorfină” în cadrul programelor de reducere a riscurilor implementate în Republica Moldova	<p>Ala Iațco, UORN, a informat membrii GTL că cercetarea operațională a fost realizată la finele anului 2015 fiind inclusă și în activitățile Programului Național HIV/SIDA. <i>Scopul cercetării</i> a fost de a analiza necesitatea implementării încă a unui preparat în cadrul tratamentului de substituție în Republica Moldova – buprenorfină, și colectarea de argumente în favoarea aplicării acestui preparat.</p> <p><i>Concluziile cercetării:</i> 1. Buprenorfină are putea constitui o opțiune și o alternativă metadonei în cadrul tratamentului de substituție implementat în Republica Moldova; 2. Comunitatea activă a consumatorilor de droguri promovează necesitatea de a include buprenorfina, ceea ce ar facilita o mai bună adresabilitate către serviciile acestor programe și o creștere a numărului de pacienți; 3. Preparatul medical buprenorfină deține o serie de avantaje de utilizare în cadrul tratamentului de substituție, documentate atât în literatura</p>

	<p>de specialitate, cât și anunțate de comunitate; 4. Preparatul buprenorfină actualmente, în Republica Moldova, nu este parte a Protocolului național și nu a fost analizată utilizarea aplicării lui de către cadrele medicale în sistemul Narcologic. 5. Forma tabletată a buprenorfinei este avantajoasă datorită faptului că poate fi oferită mai ușor pentru consum la domiciliu, luând în considerație tendințele în tratamentul actual; 6. Buprenorfină combinată cu naloxona contribuie la prevenirea supradozelor.</p> <p><i>Recomandări:</i> 1. Includerea buprenorfinei în cadrul tratamentului de substituție în calitate de activitate pilot; 2. Realizarea unor eforturi mai consistente din partea cadrelor medicale ale serviciilor narcologice cu privire la documentarea utilizării buprenorfinei în cadrul tratamentului de substituție și avantajelor acestora; la necesitate, organizarea instruirilor și a schimbului de experiență în cadrul țărilor în care tratamentul de substituție include și buprenorfina.; 3. Actualizarea protocolului clinic care asigură implementarea tratamentului de substituție din perspectiva implicării unui nou preparat; 4. Informarea în cadrul programelor de reducere a riscurilor, a personalului cu privire asupra avantajelor și dezavantajelor utilizării buprenorfinei în scopul distribuirii ulterioare; 5. Utilizarea rezultatelor prezentei cercetări operaționale drept bază pentru formarea obiectivelor de advocacy în cadrul programelor de reducere a riscurilor și de planificare a măsurilor și resurselor financiare din cadrul politicilor publice.</p> <p>În cadrul discuțiilor, participanții au discutat aspecte legate de procurarea preparatelor în contextul tratamentului cu substituție - metadonă, dar și opțiunile de promovare pentru includerea în listă a medicamentului – buprenorfină. Respectiv, pentru a include buprenorfina în lista medicamentelor parte a tratamentului cu substituție, dar și pentru pilotarea acestei practici, este necesar de a revizui protocolul clinic pentru tratamentul de substituție. Participanții au solicitat reprezentantului DNR ca să informeze membrii GTL cu referire la situația protocoalelor clinice, dar și o eventuală actualizare a acestora.</p>
<p>Decizii, recomandări</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Membrii GTL Prevenire HIV au luat act de rezultatele cercetării operaționale cu privire la necesitatea utilizării preparatului medical “buprenorfină” în cadrul programelor de reducere a riscurilor implementate în Republica Moldova • Reprezentantul DNR urmează să informeze, prin email, membrii GTL Prevenire HIV sau Secretariatul CNC cu referire la: 1) situația protocoalelor clinice în domeniul dat și actualizarea acestora; și 2) planificarea/înaintarea cererii de achiziție de metadonă din resurse publice. • Includerea subiectului privind procurarea buprenorfinei din resursele publice pe agenda următoarei ședințe a GTL Prevenire HIV.
<p>Subiectul # 5</p>	<p>Context și dezbateri (opțiuni/proponeri din partea participanților)</p>
<p>Organizarea activității unităților mobile</p>	<p>Liliana Caraulan, Centrul PAS, a menționat că Regulamentul cu referire la organizarea serviciului mobil a fost expediat la Ministerul Sănătății pentru aprobare, la sfârșitul lunii iunie curent. Până în prezent documentul a fost consultat și aprobat de majoritatea direcțiilor, însă se așteaptă o decizie finală.</p>

	<p>Vitalie Slobozean, Fundația Soros-Moldova, a adăugat că între timp au avut loc ședințe pentru 2 unități mobile în cadrul cărora au avut loc discuții cu reprezentanții ONG-urilor care urmează să faciliteze implementarea activităților privind unitățile mobile pentru toate grupurile de risc (LSC, BSB și CDI). Pentru regiunea Centru și Sud responsabil de activitate este ONG-ul - Reforme Medicale, pentru regiunea de Nord – Tinerii pentru dreptul la viață.</p> <p>În continuare, participanții au abordat mai multe aspecte referitoare la activitatea ONG-urilor care ar deține aceste unități mobile, inclusiv asigurarea legalității, eventuale riscuri apărute în prestarea unui serviciu medical de către organizații neguvernamentale neacreditat, dar și care ar fi soluțiile în acest sens. Pentru a debloca situația, participanții au propus discutarea acestui subiect cu reprezentanții MS</p>
Decizii, recomandări	Membrii GTL au agreeat solicitarea unei ședințe comune cu participarea membrilor GTL Prevenire HIV, Grupului de lucru instituit de MS pentru elaborarea regulamentului pentru serviciile mobile și reprezentanților Ministerului Sănătății pentru a discuta mai multe aspecte ce vizează activitatea unităților mobile în cadrul ONG-urilor selectate.
Subiectul # 5	Context și dezbateri (opțiuni/proponeri din partea participanților)
Implementarea activităților de prevenire incluse în Programul Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020	<p>Lucia Pîrîină, coordonatorul PNHIV, a menționat necesitatea de a face o actualizare a informațiilor ce țin de activitățile de prevenire incluse în Programul Național HIV/SIDA:</p> <p><i>Cu referire la testare</i> s-a menționat că în luna octombrie o să fie organizată o ședință pe acest subiect, în cadrul căruia o sa fie discutate mai multe aspecte printre care și testarea pe salivă în cadrul ONG-urilor.</p> <p><i>Cu referire la activitatea de prevenire HIV prin intermediul farmaciilor</i>, Ala Iațco, UORN, a informat participanții despre activitatea celor 3 farmacii din Bălți care la moment prestează servicii de prevenire HIV pentru aproximativ 100 de consumatori de droguri injectabile. În cadrul acestor activități se pun la dispoziția consumatorului de droguri un pachet de servicii care cuprinde: seringi, prezervative, materiale informaționale, șervețele cu alcool ș.a. Totodată, a fost menționat faptul că numărul beneficiarilor în cadrul acestor servicii este în creștere. Pe viitor se propune prestarea acestui serviciu și în cadrul unei farmacii publice, dat fiind faptul că cele 3 farmacii sunt localizate în Centrele Medicilor de Familie. În cadrul discuțiilor, participanții au menționat necesitatea unui serviciu similar și în farmaciile din Chișinău, dar și reticența din partea rețelelor de farmacii din sectorul privat în prestarea acestei activități.</p> <p><i>Cu referire la finanțarea programelor de schimb de seringi și de reducere a riscurilor din resursele bugetului de stat</i>, Dna Iațco a menționat necesitatea de a reveni la dialog cu reprezentanții autorităților vizate (MS, CNAM), deoarece există riscul ca și anul 2017 aceste programe să rămână fără acoperire bugetară. În acest context, participanții au considerat necesar și oportun discutarea acestui subiect în cadrul unei ședințe cu reprezentanții Ministerului Sănătății.</p>
Decizii/Recomandări	<ul style="list-style-type: none"> Membrii GTL Prevenire HIV au decis înaintarea unei solicitări în adresa Ministerului Sănătății cu propunerea de a organiza o ședință comună pentru a pune în discuție mai multe subiecte care necesită abordare

	<p>urgentă, printre care, activitatea serviciilor mobile și finanțarea programelor de reducere a riscurilor și prevenire HIV;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Solicitarea urmează a fi perfectată de Secretariatul CNC în baza minutei/procesului verbal aprobat de membrii GTL Prevenire HIV.
	Context și dezbateri (opțiuni/propuneri din partea participanților)
Diverse	<p>Igor Chilcevschi, LPTH a vorbit despre activitățile de informare și prevenire HIV în cadrul școlilor, colegiilor, taberelor de odihnă. În rezultat, pe parcursul 2015-2016, au fost informați circa 1000 de tineri.</p> <p>Svetlana Plămădeală, reprezentantul UNAIDS, a menționat despre faptul că mai multe agenții ONU (UNFPA, OMS, UNICEF, UNAIDS) împreună cu Ministerul Educației sunt în proces de revizuire a curriculumului școlar și includerea educației sexuale comprehensive.</p>

Secretariatul CNC TB/SIDA
Septembrie 2016